

Ritim Eğitimi ve Dans Dersinin Cinsiyete ve Bölümlere Göre Öğrenci Tutumlarına Etkisi

Aycen Aybek^a

Suat Aybek^b

Geliş Tarihi: 6 Haziran 2023 Kabul Tarihi: 20 Haziran 2023 Yayın Tarihi: 30 Haziran 2023 Sayfa no: 11-21

Özet

Yapılan araştırmada ritim eğitimi ve dans dersinin cinsiyet değişkeni ve bölümleri açısından öğrenci tutumlarının belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırmaya Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi spor bilimleri fakültesinde öğrenim gören 103'ü kadın, 190'ı erkek olmak üzere 293 öğrenci katılmıştır. Araştırmada Ayyıldız Durhan ve Gökyürek (2020) tarafından geliştirilen Ritim Eğitimi ve Dans Dersine Yönelik Tutum Ölçeği kullanılmıştır. Katılımcıların cinsiyet ve sınıf düzeyi değişkenleri için bağımsız örneklem t-testi; bölüm, yaş aralığı ve sınıf düzeyi değişkenlerine yönelik olarak ANOVA analizleri gerçekleştirilmiştir. Anlamlılık düzeyi $p < 0,05$ olarak kabul edilmiştir. Yapılan analizlerden elde edilen sonuçlara göre cinsiyet değişkeninde, kadın örnekleminin lehine "Kazanım" alt boyutunda gruplar arası anlamlı fark bulunmuştur ($t = -3,862$, $p = 0,0001$). Aynı zamanda erkek ve kadın arasında "Eğilim" ve "Antipati" gibi diğer alt boyutlar için anlamlı fark saptanmıştır. Eldeki bulgular, cinsiyetler arasında kişilik özellikleri açısından farklılıklar olduğunu göstermektedir. Elde edilen bulgular doğrultusunda Spor Bilimleri Öğrencilerinin ritim eğitimi ve dans dersine yönelik tutumlarının bazı değişkenlere göre farklılık gösterdiği görülmektedir. Bu anlamda oluşan cinsiyet ve bölümler arasındaki algı farklılığının giderilmesi anlamında dersin kazanımları hakkında daha detaylı bilinçlendirme sürecin gerekliliği yönünde görüşler sunulabilir. Beraberinde ritim eğitimi ve dans dersinin kapsamının genişletilerek, genel eğitimin bir parçası haline getirilmesi çok yönlü kazanım sağlayacağı söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Dans, Ritim Eğitim, Spor Bilimleri, Tutum

Determining Students Attitudes Toward Rhythm Education and Dance Classes In Relation To Different Genders

Abstract

The study aimed to examine students' attitudes towards rhythm and dance classes in relation to gender. A total of 293 students from the Faculty of Physical Education at Tokat Gaziosmanpaşa University participated, including 103 females and 190 males. The Attitude Scale for Rhythm Education and Dance Teaching, developed by Ayyıldız Durhan and Gökyürek (2020), was employed as the data collection tool. Independent samples t-test and one-way ANOVA were conducted to analyze the variables of gender, grade level, department, age group, and grade level. The significance level was set at 0.05. Results revealed a significant difference in the "Gain" sub-dimension, favoring females in the gender variable ($t = -3.862$, $p = 0.0001$). Additionally, significant differences were found between genders in other sub-dimensions such as "Tendency" and "Antipathy," indicating variations in attitudes towards rhythm and dance. These findings suggest that there are gender-related differences in personality traits among sports science students. To address these disparities, it is crucial to raise awareness about the benefits of the course, bridging the perception gap between genders and departments. Moreover, expanding the scope of the Rhythm Pedagogy and Dance course and integrating it into general education can yield multifaceted advantages.

Key Words: Rhythm Education, Dance, Attitude, Sport Sciences

^a Dr. Öğr. Üyesi, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, aycenaybek@gmail.com ORCID; 0000-0002-4951-9060 (Sorumlu Yazar);

^b Dr. Öğr. Üyesi, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, suataybek@gmail.com ORCID; 0000-0002-0639-2979

Giriş

Ritim, insanlığın tüm çevresini saran bir doğa olayıdır. İnsan yaşantısındaki devamlılık ve evrendeki doğal hareketlerin tümünde bulunur. Çevremize baktığımızda her nesnenin bir ritmi olduğunu ve bunun da çevremizde bir uyum yarattığını görürüz. Ormandaki seslerde, akan derelerde, deniz dalgalarında, insanlar tarafından oluşturulan seslerde hep ritim vardır (Seyrek, 1986). Sizi hayata bağlayan kalp atımınızda, nefes alışınızda var olan ritim aslında ana rahmine düştüğümüz anda kendini gösterir.

İnsanın oluşumu, müzik ve dans gibi sanatsal değerlerin ortaya çıkışı ile ilişkilendirilmektedir. Öğrencilerin dans derslerindeki motivasyonlarının sosyal ve duygusal gelişimleri üzerinde olumlu bir etkiye sahip olduğu söylenmektedir (Turan, 2016). Dans, bir toplumun geleneklerini, inançlarını ve değerlerini yansıttığı için kültürel ve tarihi bir öneme sahiptir. Dans, eski dönemlerden itibaren farklı kültür ve medeniyetlerde insanın kendini ifade etme yanı sıra iletişim biçimidir denilebilir.

Geçmişten günümüze tarihsel süreç içinde dansın, eğitimdeki rolü her geçen gün önem kazanmış ve toplumsal anlamda katkıları büyük ölçüde ortaya çıkmıştır. Dans eğitimi dünya genelinde ilkokuldan üniversiteye kadar tüm eğitim kurumlarında yerini almıştır ve dans eğitimine yönelik çeşitli yöntemler geliştirilmeye başlanmıştır (Aktaş, 1999). Dans, beden eğitimi müfredatında, ritim eğitimi, sosyal danslar, yaratıcı dans, hareket eğitimi, halk dansı gibi birçok formda yer almaktadır. Var olan müfredattaki hareketlerin yanı sıra, hareket etmenin eğlenceli ve farklı bir yoludur ve eğitim programlarına dahil edilerek, çocuklara gelişimsel olarak uygun dans tecrübelerini kazanma şansını verir (Purcell, 1994).

Beraberinde ritim ve dans, okul öncesi dönemdeki çocuklar ve ileri yaş gurupları için duygusal gelişimlerinde çok disiplinli bir yapıya sahiptir. Müzik eğitimi, çocukların müzikal ve müzik dışı faaliyetlerini (dikkat ve yeteneği, koordinasyon, disiplin, özgüven, beyin kas koordinasyonu vb.) geliştirdiğini ifade edilmiştir (Erdal, 2012). Bu bağlamda insan gelişiminin önemli unsuru olan ritim eğitimi ve dansın, hareket gelişimi için önemli bir faktör olduğu bilinen bir durumdur. Dans dersleri, bireylerin bilişsel, duyuşsal, devinişsel ve sosyal alanlarda gelişimlerine etki edebilir ve serbest zamanlarını değerlendirmek için bir dans kültürü oluşturmalarına yardımcı olabilir. Bu nedenle, dans eğitimi ve öğretimi eğitim sürecinde son derece önemli bir faktördür. Bu bağlamda, bir dans öğreticisinin yeterli bilgi ve beceriye sahip olması, etkili öğretim yöntem ve tekniklerini bilmesi, öğrencilerinin fiziksel ve zihinsel gelişimini ve ortaya çıkan değişiklikleri takip etmesi, aynı zamanda motorsal yapı ve özelliklerini anlaması gerekmektedir. Bu yaklaşımlar, öğrencilerin bütünsel gelişimini destekleyecek ve uygulamalarda başarılı sonuçlar elde etmelerine yardımcı olacaktır (Purcell, 1994).

Her yaş gurubunda sportif etkinlikler ve öğrenme faaliyetleri için ritim duygusunun,

yapılan becerilerin daha estetik ve uyumlu şekilde yapılmasını kolaylaştırdığı söylenebilir. Spor pratiği, yaşam kalitesini ve motor ve bilişsel gelişimi iyileştirmek için bir önceliktir (Alesi Vd., 2016). Beraberinde ritim eğitiminin koordinatif becerilerin yanı sıra diğer motor unsurlar içinde önemli olduğu söylenebilir. Motor beceri, gelişim için önemlidir. Tüm beden dahil olduğu motor beceri türleri, sosyal etkileşim içinde önem arz ettiği ifade edilebilir.

Ritim eğitimi ve dans ile ilgili alanyazın sınırlı olmasına rağmen beden eğitimi ve spor, müzik eğitimi, yaratıcı drama gibi birçok spor dalının önemli bir bileşenidir. Bu anlamda yapılan araştırmanın sonuçlarının alanyazına ve aynı zamanda ders uygulamasına yönelik katkı sağlayacağı yönünde belirleyici bilgiler sunması hedeflenmiştir. Bu bağlamda yapılan araştırmada Spor Bilimleri öğrencilerinin, ritim eğitimi ve dans derslerine yönelik tutumlarını cinsiyete ve bölüm değişkenine göre tespiti amaçlanmıştır.

Yöntem

Araştırma Modeli

Araştırma, nicel araştırma yöntemlerinden tarama modeli ile desenlenmiştir. Tarama modeli; bir durumun, bilimsel yöntemler kullanılarak betimlenmesi süreci tarama modeli olarak ifade edilmektedir (Karasar, 2012).

Evren ve Örneklem

Araştırmaya katılım sağlayan Spor Bilimleri Fakültesi öğrencisi 293 katılımcının %64,8'i erkek, %35,2'si kadındır. Yaş aralığına göre dağılım ise %27,0 18-21 yaş aralığında, %55,3 22-24 yaş aralığında ve %17,7'si 25 yaş ve üstüdür.

Ölçme Aracı

Araştırmada veri toplama aracı olarak, Ayyıldız Durhan ve Gökyürek (2020) tarafından geliştirilen Ritim Eğitimi ve Dans Dersine Yönelik Tutum Ölçeği kullanılmıştır. Bu ölçek Kazanım (15 madde), Antipati (11 madde) ve Eğilim (6 madde) olarak adlandırılan 3 alt boyut ve toplam 32 maddeden meydana gelmektedir. Ölçek 5'li likert tipindedir. Ölçeğin geliştirme çalışmasında Kazanım alt boyutuna ilişkin Cronbach Alpha değeri 0,95, Antipati alt boyutuna ilişkin Cronbach Alpha değeri 0,91, Eğilim alt boyutuna ilişkin Cronbach Alpha değeri 0,75 olarak hesaplanmıştır. Kullanılan ölçeğin geneline ilişkin güvenilirliğine kanıt sağlamak amacıyla Cronbach Alpha değerleri hesaplanmış ve ölçeğin tamamı için iç tutarlılık katsayısı 0,96 olarak bulunmuştur. Yapılan analizler sonucu ritim eğitimi ve dans dersine yönelik tutumu ölçmek adına geliştirilen ölçüm aracının geçerli ve güvenilir olduğuna dair kanıtlar sunduğu belirlenmiştir (Durhan & Gökyürek, 2020).

Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırma verilerinin analizi SPSS 22 programında gerçekleştirilmiştir. Tanımlayıcı istatistiklerin elde edilmesi için frekans ve yüzde analizlerine başvurulmuştur. Verilerin normal dağılım durumları Kolmogorov-Smirnov testi ile incelenmiş ve her bir bağımsız değişken için her bir alt boyuta yönelik olarak gerçekleştirilen analiz sonucunda verilerin normal dağılım gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır ($p>0,05$). Katılımcıların cinsiyet ve sınıf düzeyi değişkenleri için bağımsız örneklem t-testi; bölüm, yaş aralığı ve sınıf düzeyi değişkenlerine yönelik olarak ise tek yönlü ANOVA analizleri gerçekleştirilmiştir. Anlamlılık düzeyi 0,05 olarak kabul edilmiştir.

Bulgular

Tablo 1

Katılımcılara Ait Bilgiler

Cinsiyet	Frekans (f)	Yüzde (%)
Erkek	50	50
Kadın	50	50
Yaş Aralığı (yıl)		
18-21 arası	79	27
22-24 arası	162	55,3
25 yaş ve üstü	52	17,7
Mezun Olduğu Okul		
Spor Lisesi	32	10,9
Meslek Lisesi	74	25,3
Diğer	187	63,8
Bölümü		
Beden Eğitimi Öğretmenliği	114	38,9
Antrenörlük	134	45,7
Spor Yöneticiliği	45	15,4
Sınıfı		
3.sınıf	149	50,9
4.sınıf	144	49,1

Tabloda, araştırmaya katılanların cinsiyet, yaş aralığı, mezun oldukları okul, bölümleri ve sınıfları hakkında bilgiler yer almaktadır. Buna göre, 293 katılımcının %64,8'i erkek, %35,2'si kadındır. Yaş aralığına göre dağılım ise %27,0 18-21 yaş aralığında, %55,3 22-24 yaş aralığında ve %17,7'si 25 yaş ve üstüdür. Mezun oldukları okul türlerine bakıldığında %63,8'i diğer okullardan, %25,3'ü meslek lisesi ve %10,9'u spor lisesi mezunudur. Bölümlere göre dağılıma bakıldığında ise, %45,7'si antrenörlük, %38,9'u beden eğitimi öğretmeni ve %15,4'ü spor yöneticiliği bölümlerinden mezundur. Sınıflara göre dağılım incelendiğinde, %50,9'u 3. sınıf öğrencisi, %49,1'i ise 4. sınıf öğrencisidir. Bu demografik veriler, çalışmanın örneklemini hakkında bilgi sağlamaktadır.

Tablo 2

Cinsiyete Göre Ölçek Alt Boyutların Değerlendirilmesi

	Cinsiyet	n	$\bar{x} \pm$	t	p
Kazanım	Erkek	190	57,35±10,52	-3,862	0,001
	Kadın	103	62,66±12,45		
Antipati	Erkek	190	39,47±8,71	-4,255	0,001
	Kadın	103	44,18±9,64		
Eğilim	Erkek	190	17,55±5,28	-6,075	0,001
	Kadın	103	21,58±5,64		

Bu çalışmada, kazanım, antipati ve eğilim özellikleri incelenerek cinsiyetler arasındaki farklılıklar t-testi ile değerlendirilmiştir. Çalışmaya katılan 190 erkeğin kazanım ortalaması 57,35±10,52 iken, 103 kadının kazanım ortalaması 62,66±12,45 olarak bulunmuştur. T-testi sonucuna göre, cinsiyetler arasında kazanım özelliği açısından anlamlı fark saptanmıştır (t=-3,862, p=0,0001). Antipati özelliği için erkeklerin ortalaması 39,47±8,71, kadınların ortalaması ise 44,18±9,64 olarak bulunmuştur. Cinsiyetler arasında antipati özelliği açısından anlamlı fark saptanmıştır (t=-4,255, p=0,0001). Eğilim özelliği için erkeklerin ortalaması 17,55±5,28, kadınların ortalaması ise 21,58±5,64 olarak bulunmuştur. Cinsiyetler arasında eğilim özelliği açısından anlamlı fark saptanmıştır (t=-6,075, p=0,0001). Bu bulgular, cinsiyetler arasında kişilik özellikleri açısından farklılıklar olduğunu göstermektedir.

Tablo 3

Yaşa Göre Ölçek Alt Boyutların Değerlendirilmesi

		n	$\bar{x} \pm$	F	p
Kazanım	18-21 arası	79	59,58±10,50	1,653	0,193
	22-24 arası	162	59,88±12,00		
	25 yaş ve üstü	52	56,61±11,21		
	Toplam	293	59,22±11,50		
Antipati	18-21 arası	79	41,08±8,55	1,517	0,221
	22-24 arası	162	41,77±9,21		
	25 yaş ve üstü	52	39,19±10,53		
	Toplam	293	41,12±9,30		
Eğilim	18-21 arası	79	19,18±5,39	1,490	0,227
	22-24 arası	162	19,26±5,82		
	25 yaş ve üstü	52	17,73±5,92		
	Toplam	293	18,97±5,73		

Tabloya göre, farklı yaş aralıklarındaki katılımcıların kazanım, antipati ve eğilim puanları arasında anlamlı bir farklılık görülmemiştir (p>0,05). Katılımcıların yaşlarına bağlı

olarak puanlarında önemli bir farklılık olmadığı görülmektedir. Bununla birlikte, tüm yaş gruplarının toplam kazanım puanları ortalaması 59.22±11.50, toplam antipati puanları ortalaması 41.12±9.30 ve toplam eğilim puanları ortalaması 18.97±5.73 olarak bulunmuştur.

Tablo 4

Mezuniyet Durumuna Göre Ölçek Alt Boyutların Değerlendirilmesi

		n	$\bar{x} \pm$	F	p
Kazanım	Spor Lisesi	32	59,84±9,07	0,236	0,790
	Meslek Lisesi	74	59,83±12,58		
	Diğer	187	58,87±11,47		
	Toplam	293	59,22±11,50		
Antipati	Spor Lisesi	32	41,40±6,85	0,546	0,580
	Meslek Lisesi	74	42,04±10,68		
	Diğer	187	40,72±9,10		
	Toplam	293	41,12±9,30		
Eğilim	Spor Lisesi	32	18,96±4,21	0,963	0,383
	Meslek Lisesi	74	19,75±6,38		
	Diğer	187	18,66±5,68		
	Toplam	293	18,97±5,73		

Yapılan analizlere göre, katılımcıların kazanım, antipati ve eğilim puanları arasında cinsiyet, yaş aralığı, mezun olunan okul ve bölüme göre anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir ($p>0,05$). Ancak, kazanım ve antipati puanları açısından incelendiğinde, spor lisesi, meslek lisesi ve diğer okul türlerinden mezun olan öğrenciler arasında anlamlı bir fark saptanmamıştır ($p>0,05$). Eğilim puanları açısından ise, farklı okul türlerinden mezun olan öğrenciler arasında anlamlı bir fark saptanmamıştır ($p>0,05$). Bu bulgular, spor eğitimi alan öğrencilerin kazanım, antipati ve eğilim açısından diğer öğrencilerden farklı bir performans sergilemediklerini göstermektedir.

Tablo 5

Katılımcıların Bölümlerine Göre Ölçek Alt Boyutların Değerlendirilmesi

		n	$\bar{x} \pm$	F	p	Post-Hoc (Scheffe)
Kazanım	Beden Eğitimi Öğretmenliği (A)	114	63,50±9,45	14,207	0,001	A>B,C B<A
	Antrenörlük (B)	134	56,23±12,41			
	Spor Yöneticiliği (C)	45	57,31±10,23			
	Toplam	293	59,22±11,50			
Antipati	Beden Eğitimi Öğretmenliği (A)	114	44,77±7,86	17,448	0,001	A>B,C
	Antrenörlük (B)	134	39,48±9,30			
	Spor Yöneticiliği (C)	45	36,80±9,63			
	Toplam	293	41,12±9,30			
Eğilim	Beden Eğitimi Öğretmenliği (A)	114	21,06±5,26	14,460	0,001	A>B,C
	Antrenörlük (B)	134	17,31±5,70			
	Spor Yöneticiliği (C)	45	18,62±5,39			
	Toplam	293	18,97±5,73			

Tabloya göre yapılan Scheffe çoklu karşılaştırma testi sonuçlarında, beden eğitimi öğretmenliği bölümü öğrencilerinin kazanım, antipati ve eğilim puan ortalamaları diğer iki bölümden daha yüksek bulunmuştur ($p < 0,001$). Antrenörlük bölümü öğrencilerinin kazanım, antipati ve eğilim puan ortalamaları, spor yöneticiliği bölümü öğrencilerinin puan ortalamalarına göre daha düşük bulunmuştur ($p < 0,001$). Scheffe post-hoc testi sonuçlarına göre, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği bölümü öğrencilerinin kazanım, antipati ve eğilim puan ortalamaları, Antrenörlük ve Spor Yöneticiliği bölümleri öğrencilerinin puan ortalamalarına göre daha yüksek bulunmuştur ($p < 0,05$).

Tablo 6

Katılımcıların Sınıf Seviyesine Göre Ölçek Alt Boyutların Değerlendirilmesi

	Sınıf	n	$\bar{x} \pm$	t	p
Kazanım	3.sınıf	149	57,97±10,50	-1,903	0,058
	4.sınıf	144	60,52±12,35		
Antipati	3.sınıf	149	40,02±8,66	-2,074	0,039
	4.sınıf	144	42,27±9,83		
Eğilim	3.sınıf	149	18,28±5,44	-2,088	0,038
	4.sınıf	144	19,68±5,95		

İstatistiksel analiz sonucunda, "Kazanım" ölçümü için, 3. sınıf öğrencilerinin ortalama değeri 57,97±10,50 iken 4. sınıf öğrencilerinin ortalama değeri 60,52±12,35 olarak hesaplanmıştır. T-testi sonucuna göre, bu fark anlamlı değildir ($t = -1,903$, $p = 0,058$). "Antipati" ölçümü için, 3. sınıf öğrencilerinin ortalama değeri 40,02±8,66 iken 4. sınıf öğrencilerinin ortalama değeri 42,27±9,83 olarak hesaplanmıştır. Ortaya çıkan fark anlamlıdır ($t = -2,074$, $p = 0,039$). "Eğilim" ölçümü için, 3. sınıf öğrencilerinin ortalama değeri 18,28±5,44 iken 4. sınıf öğrencilerinin ortalama değeri 19,68±5,95 olarak hesaplanmıştır. Anlamlı fark vardır ($t = -2,088$, $p = 0,038$). Sonuç olarak, "Antipati" ve "Eğilim" ölçümlerinde 3. sınıf ve 4. sınıf öğrencileri arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar bulunurken, "Kazanım" ölçümünde fark istatistiksel olarak anlamlı değildir.

Sonuç

Araştırma bulguları incelendiğinde, spor bilimleri öğrenci gurubunun, ritim eğitimi ve dans dersine yönelik tutumlarının, cinsiyete göre ölçek alt boyutlarından, "Kazanım", "Antipati" ve "Eğilim" özellikleri alt boyutları şeklinde değerlendirilmiştir. Buna göre araştırmada kadın bulgularının erkeklere oranla, "Kazanım" ve "Eğilim" alt boyutunda kadınların lehine bir fark olduğu görülmektedir (Tablo 2). Bu durum kadınların güncel egzersiz faaliyetleri içerisinde yer alan farklı türden sportif etkinliklerin doğası gereği ritim ve dans motifleri barındığından oluşmuş olabilir. Beraberinde araştırmanın "Antipati" alt boyutu ortalamalarının kadınlarda yüksek olduğu sonucu ise kadın öğrencilerin ritim eğitimi ve dans dersinde genel olarak yeterli olduklarını düşünebileceklerinden kaynaklanabilir. Bu

anlamda araştırmadaki sonuçlar alan yazının desteklediği şekilde oluşmuştur (Özbal, Ektirici, Yılmaz, 2022; Aksu, Tortop, 2022; Yoncalık, 2007). Sonuç olarak literatürdeki araştırmaların kadın ve erkek öğrencilerin dansa yönelik tutumlarının, kadın öğrenciler lehine olmasını, bireyin yaşadığı toplumdaki kültürel kodların, cinsiyetlere belirlediği rollerin gereği olduğu düşünülebilir. Beraberinde her iki cinsiyetin ilgi alanlarının farklılığı şeklinde de yorumlanabilir.

Araştırmada yaş gruplarına göre ölçek alt boyutlarının “Kazanım”, “Antipati”, “Eğilim” değerlendirilmesi incelendiğinde, farklı yaş aralıklarındaki katılımcıların “Kazanım”, “Antipati” ve “Eğilim” puanları arasında anlamlı bir farklılık görülmemiştir (Tablo 3). Bu durumun nedeni, örneklem büyüklüğünün yetersiz olması veya biyolojik yaş arasındaki farkların, istatistiksel olarak anlamsız olması olabilir. Yapılan araştırmanın sonuçları alanda ilgili yapılan diğer çalışmaları destekler görünümündedir (Özbal, Ektirici, Yılmaz, 2022).

Literatürde bazı araştırmalarda müzikle ilgilenenlerin beyinlerinin belirli alanlarında hiper gelişim gösterdiklerini ve motor beceriler, görsel görevler ve müzikle ilgili işleme yetenekleri test edildiğinde daha iyi sonuçlar aldıklarını göstermiştir (Iuşcă,2022). Aynı zamanda müzik ve ritim eğitimine erken başlayan bireylerin beyin plastisite olma özelliği, akademik başarısı, ritim duygusunun geliştiği yönünde gelişimsel nöroloji alanında çalışmalar vardır. Beraberinde yetişkinlerle ilgili de ritim eğitimi ve dansın nöral anlamda değişime olumlu yönde katkı sağladığını gösteren araştırma sonuçları mevcuttur (Miendlarzewska, E.A., & Trost, W.J. (2014); Karpati, F. J., Giacosa, C., Foster, N.E.V., Penhune, V. B., & Hyde, K. L. (2018); Kirsch Vd., 2018). Aynı zamanda başka bir çalışmada ritim eğitimi ve dans dersi alan ve almayan öğrencilerin problem çözme becerileri karşılaştırıldığında, iki grup arasında problem çözme becerilerinde dersi alanların yönünde anlamlı bir fark olduğu görülmüştür (Kuru & Karabulut, 2009). Bu bağlamda yakın dönemde ulusal eğitim programında konunun öneminin anlaşıldığı öngörülerek gereken düzenlemeler doğrultusunda yeni uygulamaya geçildiği görülmektedir. Bu anlamda araştırmaya katılım sağlayan gurupların orta eğitim programları mevcut programa dâhil olmadıkları varsayılarak, eldeki bulgulara göre spor lisesi öğrenci guruplarını diğer okul türlerine karşı, kazanım, “Antipati” ve “Eğilim” açısından anlamlı bir sonuç oluşmamıştır (Tablo 4). Bu durumu genel eğitim bünyesinde, ritim eğitimi ve dansa yönelik faaliyet eksikliği olarak görülebilirken, aynı zamanda öğrencilerin bu anlamda yeterli bilince ve motivasyona sahip olmadıkları şeklinde yorumlanabilir. Bu durumun bir yansıması olarak lisans eğitiminde derse karşı yeterli ilginin oluşmadığı görülmektedir.

Katılımcıların bölümlerine göre ölçek alt boyutların değerlendirilmesinde, bölüm değişkenine göre Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği bölümü öğrencilerinin puan ortalamalarının diğer bölümlere göre farklılık gösterdiği kaydedilmiştir (Tablo 5). Bu anlamda oluşan durum alanda yapılan benzer bir çalışmanın sonuçlarıyla örtüşmektedir (Aksu & Tortop, 2022). Bu bağlamda Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği bölümü öğrencilerinin derse yönelik ilgi ve inançlarının daha önde olduğu görülmektedir. Ödemiş (2020) tarafından

yapılan çalışmada katılımcıların sınıf ve bölüm değişkenlerine göre Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği bölümü öğrencilerinin dans öz-yeterlik puanlarının diğer bölümlere göre anlamlı farklılık olduğu bulgusuna ulaşmıştır. Yine başka bir araştırmada 12 haftalık eşli dans egzersizlerin bazı fiziksel parametreleri olumlu yönde etkilediği sonuçlarının yanında, sporcular için önemli bir gereksinim olan ritim gelişimine katkı sağladığı sonucuna ulaşılmıştır (Okyar & Tortop, 2019). Bu anlamda yapılan araştırmalarla ilgili olarak alan yazında paralellik gösterdiği söylenebilir. Oysaki sporun hemen hemen her türlü branşında ritim eğitiminin kazanımları oldukça önemli görülürken, özellikle öğretmenlik bölümünde yüksek çıkmasını aynı zamanda yürürlükteki müfredat programı ile alakalı bir durum olabilir. Spor Bilimleri Fakültelerindeki diğer bölümlerinin alanla ilgili uzmanlık gerektirdiği söylenebilirken, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği için daha geniş yelpazesi olan bir durumdan bahsedilebilir. Bu bölüm için daha farklı gerekliliklerin olduğunun yanı sıra öğrencilerinin çok yönlü olma arzusu ritim eğitimi ve dansa karşı ilgi ve motivasyonlarını olumlu yönde etkileyebilir. Katılımcıların sınıf seviyesine göre ölçek alt boyutların değerlendirilmesi "Antipati" ve "Eğilim" ölçümlerinde 3. sınıf ve 4. sınıf öğrencileri arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar bulunurken, "Kazanım" ölçümünde fark istatistiksel olarak anlamlı değildir (Tablo 6). Bu durum, örneklem grubunun ilgisi ile alakalı bir durum olabilir.

Elde edilen bulgular doğrultusunda spor bilimleri öğrencilerinin ritim eğitimi ve dans dersine yönelik tutumlarının bazı değişkenlere göre farklılık gösterdiği söylenebilir. Bu anlamda ritim eğitimi ve dans dersi oluşan cinsiyet ve bölümler arasındaki algı farklılığından kaynaklı olarak görülen değişkenlere yönelik kurum içi düzenlemeler yapılabilir. Beraberinde ritim eğitimi ve dans dersinin kapsamının genişletilerek, Milli Eğitim programı dahilinde, genel eğitimin bir parçası haline getirilmesi, ulusal anlamda tüm yaş guruplarının gelişimine katkı sağlayabilir.

Araştırma Etik Kurul İzin Bilgileri

Etik değerlendirmeyi yapan kurul adı: Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Etik Kurulu

Etik kurul kararının tarihi: 26.01.2023

Etik kurul belgesinin sayı numarası: 255591

Çıkar Çatışması Beyanı

Bu çalışmanın veri toplanması, sonuçların yorumlanması ve makalenin yorumlanması aşamasında herhangi bir çıkar çatışması yaşanmadığını yazarlar taahhüt etmiştir.

Kaynakça

- Aksu, A.İ. & Tortop, Y.** (2022). Beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencilerinin dans özyeterliği ve sağlıklı yaşam biçimleri arasındaki ilişki. *Türkiye Spor Bilimleri Dergisi*, 6(2), 61-72.
- Aktaş, G.** (1999). *Temel dans eğitimi*. Ege Üniversitesi Baskı Evi.
- Alesi, M., Bianco A., Luppina G., Palma A., & Pepi A.** (2016). Improving children's coordinative skills and executive functions: The effects of a football exercise program. *Percept Mot Ski* 122, 27–46.
- Cross, E.S., Kirsch, L.P., Ticini, L.F., & Schütz-Bosbach, S.** (2011). The Impact of aesthetic evaluation and physical ability on dance perception. *Frontiers in Human Neuroscience*, 5(2011), 102-109.
- Durhan, T.A. ve Gökyürek, B.** (2020). Ritim eğitimi ve dans dersine yönelik tutum ölçeği geliştirme çalışması. *SPORMETRE Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 18(2), 59-76.
- Erdal, G.G.** (2012). The place of music teaching methods in pre-school education according to the theorists of development and learning. *International Journal of New Trends in Arts, Sports & Science Education*, 1(4), 54-59.
- Luşcâ, D.G.** (2022). Neuro-psychological benefits of music education. *Review of Artistic Education*, 23, 1-8.
- Karasar, N.** (2012). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Nobel Akademik Yayıncılık.
- Karpati, F. J., Giacosa, C., Foster, N.E.V., Penhune, V. B., & Hyde, K. L.** (2018). Structural covariance analysis reveals differences between dancers and untrained controls. *Frontiers in Human Neuroscience*, 12, 373.
- Kirsch, L.P., Diersch, N., Sumanapala, D.K., & Cross, E.S.** (2018). Dance training shapes action perception and its neural implementation within the young and older adult brain. *Neural Plasticity*, 2018, 1-20.
- Kuru, E. ve Karabulut, E. O.** (2009). Ritim eğitimi ve dans dersi alan ve almayan beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencilerinin problem çözme becerilerinin çeşitli değişkenler bakımından incelenmesi. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 29(2), 441-458.
- Miendlarzewska, E.A., & Trost, W.J.** (2014). How musical training affects cognitive development: rhythm, reward and other modulating variables. *Frontiers in Neuroscience*(7), 1-18.
- Okyar, B. ve Tortop, Y.** (2019). 12 Haftalık eşli dans çalışmalarının bazı fiziksel uygunluk parametrelerine etkisi. *Türkiye Spor Bilimleri Dergisi*, 3(2), 66-74.
- Purcell, Theresa M.** (1994). Teaching Children Dance, Human Kinetics (December 31, 1994).
- Seyrek, H.** (1986). Müzik Sanatı. İzmir: Müzik Eserleri Yayınları.
- Turan, Z. ve Çamlıyer, H.** (2016). Dans eğitiminde temel hareket becerilerinin sınıflandırılması. *Motif Akademi Halkbilimi Dergisi*, 9(17), 9-28.

Turan, Z. (2016). Üniversite öğrencilerinin dans özyeterlikleri üzerine bir çalışma. *Yedi: Sanat, Tasarım ve Bilim Dergisi*, 16, 33-46.

Ödemiş, M. (2020). Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin dans özyeterlik seviyesi. *Spor Eğitim Dergisi*, 4(3), 19-25.

Özbal, A. F., Ektirici, A. & Yılmaz, B. H. (2022). Beden eğitimi ve spor öğretmenliği öğrencilerinin ritim eğitimi ve dans dersine ilişkin tutumlarının incelenmesi. *Aksaray University Journal of Sport and Health Researches*, 3(2) , 156-167.

Yoncalık, O. (2007). Kültür ve spor bağlamında cinsiyetin "dans" a yönelik tutuma etkisi (Beden eğitim ve spor alanında öğrenim gören öğrenciler üzerinde yapılan bir analiz). *Milli Eğitim*, 36(176), 109-118.